

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Читання та письмо для розвитку критичного мислення» у контексті
літературної освіти школярів**

Освітня програма «Середня освіта (польська мова та література)»

Спеціалізація 014.028 Мова і література (польська)

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "26" 08. 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Читання та письмо для розвитку критичного мислення» у контексті літературної освіти школярів
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент Мартинець Алла Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
E-mail викладача	alla.martynec@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно рішення кафедри

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальний курс висвітлює основні точки зору щодо поняття «критичне мислення», пропонує інформацію про змісту та алгоритми застосування стратегій, що ввійшли у Програму «Читання та письмо для розвитку критичного мислення». Окрім того, курс дає можливість повправлятися у груповій, парній та індивідуальній роботі, набути навичок роботи з текстом та опанувати цікавий методичний інструментарій, який може прислужитися здобувачам освіти у практичній діяльності. Матеріали пропоновані курсом дозволяють реалізовувати моделювання окремих етапів уроків із літератури.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни проглядається через спробу знайомства студентів з особливостями використання на уроках інтерактивних технологій.

цілі формування привентивних навичок роботи з стратегіями, пропонованими програмою «Читання та письмо для розвитку критичного мислення»; знайомством з можливостями використання їх на уроці; визначення місця та доцільності використання стратегій як у структурі традиційного, так і нетрадиційного уроку

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності, які формуються курсом у здобувачів освіти: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність працювати в команді та індивідуально/ автономно.

Здатність вчитися та оволодівати новітніми знаннями. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність реалізовувати креативні ідеї. Здатність до критичного осмислення новітніх досягнень педагогічної, психологічної та філологічної наук. Здатність професійно застосовувати знання з педагогіки, психології, літературознавства, формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти. Здатність вільно користуватися фаховою термінологією в обраній галузі Освіта / Педагогіка. Здатність планувати, організовувати, здійснювати освітній процес і презентувати здобуті знання. Здатність використовувати основні поняття лінгвістики та літературознавства у системно-структурних зв'язках з предметами освітньої галузі. Уміння використовувати індивідуальний підхід у роботі зі школярами. Уміння застосовувати знання про історичний, культурний, літературний процеси у професійній діяльності. Уміння реалізовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію в освітньому процесі. Уміння аналізувати зміст художнього твору у сукупності його тематики, проблематики, поезики.

Програмні результати, яких повинні досягти здобувачі освіти: Демонстрація здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Усвідомлення сутності предметної області та розуміння професійної діяльності. Можливість критично і самокритично оцінювати власні здобутки. Виявлення здатності працювати в команді та автономно. Демонструвати гнучкість в оволодінні новітніми знаннями. Демонструвати приклади використання інформаційних і комунікаційних технологій навчання польської літератури у професійній діяльності. Представлення умінь розвивати та поширювати нові ідеї або генерувати інноваційні вирішення для відомих проблем або ситуацій. Демонстрація умінь аналізувати зміст художнього твору у сукупності його тематики, проблематики, поетики. Демонстрація умінь використовувати основні поняття літературознавства у системно-структурних зв'язках з предметами освітньої галузі. Демонстрація можливостей критично осмислювати новітні досягнення педагогічної, психологічної та філологічної наук. Представлення здатності самостійно та відповідально планувати, організовувати, здійснювати освітній процес і презентувати здобуті знання. Демонстрація необхідності і доцільності використання індивідуального підходу у роботі з школярами. Демонстрація здатності вільно користуватися фаховою термінологією в обраній галузі Освіта / Педагогіка.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 годин
Семінарські заняття	18 /18годин
Самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс(рік навчання)	Нормативний/вибірковий
VIII	014 Середня освіта	VI	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	Лекція	Сем. заняття	Сам. робота
Вступ. (Про Програму. Поняття про «критичне мислення» . Суб'єкт-суб'єктна взаємодія у системі критичного мислення).	2		8
Призначення критичного мислення (Функції критичного мислення. Завдання, які вирішує критичне мислення. Критичне мислення та уроки літератури)	2		8
Зріла та незріла особистість або «логіка успіху» та «логіка невдачі» ((Поняття успіху та невдачі. Успішна	2		8

діяльність учня. IQ, емоційний інтелект, мислення, розум, довіра. Піраміда логічних рівнів Роберта Ділтса)			
Особливості моделей навчання за Програмою. (Своєрідність використання тексту в предметній сфері; трикомпонентна структура уроку; арсенал прийомів (стратегій) програми.)	2		8
Цінності догматичного і критичного мислення. (Типи мислення та їх особливість. Цінність стабільності. Цінності критичного мислення. Мотивація у діяльності вчителя)	2		8
Малі стратегії Програми. («Кубування», «Гронування», «Сенкан», «Вільне письмо», «Щоденник подвійних нотаток», «Методика взаємних запитань», «Збережи останнє слово за собою», «Кола Вена», «Літературні листи», «Запитання до автора», «Порушена послідовність».)		8	6
Великі стратегії програми. («Система «Поміч», «Кероване читання», «Кутки», «Джигсоу», «Літературні кола», «Семінар читачів», «Сітка Елвермана», «ЗХВ», «Карусель»).		8	6
Співвідношення повсякденного, фахового та критичного мислення. (Повсякденне або побутове мислення та його місце у навчанні дитини. Фахове мислення і професійна діяльність педагога. Своєрідність критичного мислення. Вчитель виконавець чи творець?)	2	2	8
УСЬОГО:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання проводиться за стобальною системою, з якої 50 балів студент збирає протягом семестру, а 50 балів відводиться на іспит відповідно ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Загальні 100 балів включають: 80 балів за практичні заняття, 10 балів контрольна робота, 10 балів самостійна робота.
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення питання запропонованого для письмової роботи.
Семінарські заняття	Відповідь оцінюється у площині п'ятибальної системи. Максимальна кількість 80 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих форм навчальної роботи, які підлягають поточному та контрольному оцінюванню.
Підсумковий	Підсумковий контроль – залік, який виставляється на останньому

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положень: [1 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаніка.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаніка.pdf) і Положення [2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc)

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка.](#)

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаніка.](#) Здобувачі освіти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, підняти бал, отриманий на занятті, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком регламентується [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаніка.](#) Здобувачі освіти самостійно опрацюють матеріал, виконують, згідно прописаного графіку завдання індивідуального плану, за потреби отримують консультацію від викладача у консультаційні години.

Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаніка.](#)

Повторне вивчення дисципліни. Здобувач освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

1. Рекомендована література

1. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів навчальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. К., 2018. 344 с.
2. Ліпман, М. Чим може бути критичне мислення? [Текст] // Вісник програм шкільних обмінів, 2006, № 27. – С. 17-23.
3. Мартинець А.М. Сучасний урок зарубіжної літератури. Харків : Видавнича група «Основа», 2005. 170 с. С. 28-32.

4. Мартинець А.М. До проблеми зацікавлення учнів уроком світової літератури.
5. Мартинець А.М. Нові педагогічні технології: інтерактивне навчання. Літературознавчі студії: компаративний аспект (пам'яті докторів наук, професорів В. Г. Матвіїшина та М. В. Теплінського присвячується). Збірник статей. Упорядники: І. В. Девдюк, А. М. Мартинець. Відп. бєд. І. В. Козлик. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2014. Вип. 2. 176 с. Відкритий урок. 2003. №7-8. С.144-149
6. Мартинець А.М. Сучасний урок зарубіжної літератури : точка зору. Методичний посібник. Івано-Франківськ, 2015. 140 с.
7. Основи критичного мислення: методичний посібник для вчителів. Електронна версія. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.criticalthinking.expert/shop/osnovy-krytychnogo-myslennya-metodychnyj-posibnyk-dlya-uchyteliv/>
8. Панченков А. Дидактичні стратегії критичного читання. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/school/method/technol/1125/>
9. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д. – Київ : Вид-во «Плеяди», 2006. – 220 с. – С. 10-21
10. Технологія «Читання та письмо для розвитку критичного мислення». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/tehnologia-citanna-ta-pismo-dla-rozvitku-kriticnogo-mislenna-123784.html>

Викладач : доцентка А.М.Мартинець